

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/437/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204566
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113204566.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu JUDr. Lea Stovičková a JUDr. Martin Holič v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zastúpený splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č.k. 8C/92/2013-38 zo dňa 7. apríla 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd medzitýmnym rozsudkom určil, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá vznikla žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica, pretože tento nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre pohľadávku žalobcu, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 2180855 dlžníkom: A. C., narodený XX.XX.XXXX, (ďalej len povinný), v zákonom stanovenej lehote a rozsudkom rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu majetkovej škody sumu 5.402,30 eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 1.080,46 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a náhradu trov konania. Súd žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania považoval súd nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica za neopodstatnený. Žalobca tvrdil, že súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia s omeškaním viac ako 179 dní. Súd zistil, že dňa 14.01.2011 doručil exekútor žiadosť o udelenie poverenia, žiadosť bola zamietnutá rozhodnutím zo dňa 18.04.2011 s právoplatnosťou dňa 15.06.2011, súd rozhodol 94. deň po doručení žiadosti. Vec je toho času právoplatne skončená dňa 20.01.2012. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou platí, že súd je viazaný žalobou a uplatnený nárok je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok zdôvodňuje, keď skutkovým základom opísaným v žalobe v spojitosti s petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobcom, ktorý je premetom konania. Žalobca odvodzoval svoj nárok na zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z nesprávneho úradného postupu, ktorého sa mal dopustiť Okresný súd Senica v exekučnom konaní, ktorý Okresný súd Senica nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonnej lehote. Podľa skutkových okolností uvedených v žalobe tak malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu v čase od začatia exekučného konania dňa 14.01.2011 do vydania rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie dňa 18.04.2011, ktorým vymedzením skutkového základu uplatneného nároku je súd v prejednávanej veci viazaný. Ohľadne prípadného prietahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie,

nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. V rámci exekučného konania má súd právo preskúmať dôkazy aj bez návrhu účastníkov, ako aj ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, či priebeh rozhodcovského konania. Exekučný poriadok určuje lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie na vydanie iného rozhodnutia o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade, ak má súd za to, že nie je zákonný dôvod na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne, pričom takéto rozhodnutie nemožno považovať za jednoduché, pre ktoré by bola určená pätnásťdňová lehota. Pre rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zákonná lehota neexistuje, a teda nemožno konštatovať, že v prejednávanej veci nebola nedodržaná lehota na vydanie rozhodnutia, keďže zákon v čase podania návrhu na súd lehotu neurčoval. Zo skutkových okolností, ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitnú právnu úpravu najmä s ohľadom na to, že sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Žalobca ako oprávnený v exekučnej veci v danej lehote vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nepresadzoval zákonnými možnosťami, nijako sa skoršieho rozhodnutia nedomáhal (vychádzajúc z obsahu exekučného spisu). Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by počas tejto doby bol v neistote a hrozila mu akákoľvek škoda. Rovnako žalobca nepreukázal, že doba od doručenia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do rozhodnutia o jej zamietnutí, viedla k strate jeho legitímnych očakávaní, že nastane zákonom predpokladaný stav a vyvolala riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky, keďže v mnohých iných exekučných veciach žalobcu ako oprávneného bola spochybnená právomoc rozhodcovského súdu, resp. materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Nepochybne o žiadosti o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie bolo rozhodnuté. V postupe Okresného súdu Senica neboli zistené žiadne pochybenia, konal riadne a bez prietahov, a preto možno konštatovať, že sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Vzhľadom k uvedeným konštatovaniam je zrejmé, že absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, ktorý nesprávny úradný postup nebol v konaní preukázaný. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd návrh žalobcu považoval za neopodstatnený. Podľa názoru súdu sa žalobcovi nepodarilo vôbec preukázať, že by mu v súvislosti s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci vznikla akákoľvek škoda, či ujma, a neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik a rozsah škody, či ujmy. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu istiny s príslušenstvom dôvodiac, že táto nemôže byť viac priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu. S týmto tvrdením žalobcu sa nie je možné stotožniť, nakoľko žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie bol zamietnutá z dôvodu nespôsobilosti rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu a bol to práve sám žalobca, ktorý si zvolil postup pre vymáhanie istiny s príslušenstvom cestou rozhodcovského súdu a nie všeobecného súdu. Neúčinný (nulitný) rozhodcovský rozsudok žiadnu prekážku následného prejednávania a rozhodnutia vo veci nepredstavuje, nakoľko podľa ustálenej judikatúry nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia odpadá prekážka res iudicata na uplatnenie práva na všeobecnom súde. Žalobca ani nepreukázal, že by podal žalobu na všeobecnom súde o zaplatenie istiny s príslušenstvom voči dlžníkovi, ktoré konanie by bolo zastavené pre prekážku res iudicata. Navyše nie je možné ani bez akýchkoľvek pochybností s istotou deklarovat, že by práve pri uplatnení nároku na zaplatenie istiny s príslušenstvom v konaní pred všeobecným súdom bol žalobca úspešný v celom rozsahu. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že čas od doručenia žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie do rozhodnutia o zamietnutí tejto žiadosti viedol k zániku regulárnej a plnohodnotnej vymožitelnosti pohľadávky na zaplatenie istiny s príslušenstvom, teda k zmenšeniu existujúceho majetku žalobcu. Žalobca svoje tvrdenia o vzniku majetkovej škody v žalobe všeobecne popísané nijako nezdokladoval a určenie výšky majetkovej škody v žalobe nie je dôkazom o jej vzniku. V časti uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy dospel súd k záveru, že v prejednávanej veci by stačilo iba prípadné konštatovanie porušenia práva a nie sú dané dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na dôvody uvedené vyššie. Samotné vedenie exekučného konania bez ohľadu na jeho dĺžku nie je objektívnou prekážkou na udržiavanie kontaktu oprávneného, resp. exekútora s povinným a nie je ani dôvodom k vzniku insolventnosti povinného, pretože spravidla dôvodom neplnenia dlhu povinného je jeho insolventnosť ešte v čase pred rozhodnutím v základnom konaní. Tieto všeobecne známe riziká sú i rizikom každého podnikateľského subjektu. Samotnú situáciu vyvolal sám žalobca tým, že uprednostnil rozhodcovský súd (súkromnoprávny orgán) pred všeobecným súdom, ktorý by nepochybne pri rozhodovaní vychádzal zo zákona o spotrebiteľských úveroch, zákonoch na ochranu spotrebiteľa a súdnej praxe. Nepochybne žalobcovi musela byť všeobecne známa vzhľadom na predmet jeho podnikania (poskytovanie úverov z vlastných zdrojov), a to ešte pred podaním návrhu

na vykonanie exekúcie, rozhodovacia prax všeobecných súdov v danej problematike rozhodcovských rozsudkov. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy nie je podložená zo strany žalobcu akýmkoľvek reálnymi skutočnosťami a dôvody pre požiadavku na jej priznanie sú vymedzené v žalobe len všeobecne a nevzťahujú sa priamo na konkrétnu obchodnú spoločnosť - žalobcu. Odškodnenie právnickej osoby za nemajetkovú ujmu nie je možné vzťahovať na fyzické osoby, ktoré sa na činnosti právnickej osoby podieľajú, keďže im ujma nevzniká priamo, a preto sú postoje a pocity členov riadiacich orgánov a majiteľov žalobcu irelevantné. Zánik podnikateľských aktivít a zánik už vytvorených podnikateľských plánov žalobca žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikoval. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou či ujmom musí byť priamy, bezprostredný, neprerušený a nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina škody či ujmy, existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za vznik škody, či ujmy. Teda nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti len vo vzťahu k škode, či ujme, ktoré boli priamo spôsobené práve (iba) týmto postupom, čo v prejednávanej veci preukázané nebolo. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam dospel súd k záveru, že žiadna škoda či ujma, žalobcovi nevznikla. Na druhej strane, ak by aj žalobcovi vznikla majetková škoda a nemajetková ujma, nebola preukázaná súvislosť ich vzniku s postupom Okresného súdu Senica v exekučnej veci. V konaní žalovaná vzniesla námietku premlčania, ak došlo k uplynutiu 15-dňovej lehoty od doručenia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pred dňom 23.04.2009. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo, nakoľko žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola súdu doručená dňa 14.01.2011, a preto sa súd vznesenou námietkou premlčania nezaoberal. S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje teda ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že súd zamietol žiadosť o udelenie poverenia po zákonom stanovenej lehote a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmom. Žalobca nepreukázal svoj nárok, nepreukázal splnenie základných zákonných podmienok v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., a preto je návrh v celom rozsahu nedôvodný a z tohto dôvodu súd návrh zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, keď plne úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, pretože si ich neuplatnila a ani nepreukázala, že by jej trovy konania vznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa žalobcu účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca namietol skutočnosť, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd bol pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. K jednotlivým dôvodom odvolania žalobca uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobcovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaná nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po tom, čo zistil, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný

(§ 202 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), pretože dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3 : 0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z.).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poukazuje na nasledovné skutočnosti:

Z obsahu spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 4Er/26/2011 súd zistil, že dňa 14.01.2011 bola Okresnému súdu Senica doručená žiadosť o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného: žalobcu, proti povinnému, pre vymoženie pohľadávky 1.398,01 eur s príslušenstvom. K žiadosti bola pripojená zápisnica spísaná s exekútorom dňa 10.12.2010, zmluva o úvere, zmenka a rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 06.10.2010 sp. zn. SR 09115/10. Okresný súd Senica uznesením zo dňa 18.04.2011 zamietol žiadosť o udelenie poverenia, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.06.2011. Konanie bolo zastavené uznesením zo dňa 08.11.2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 20.01.2012.

Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody v sume 5.402,30 eur a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.080,46 eur.

Žalobca sa svojim návrhom domáhal, aby súd medzitimným rozsudkom určil, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá vznikla žalobcovi nesprávnym úradným postupom exekučného súdu, pretože tento nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote. Súčasne sa domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu z titulu majetkovej 5.402,30 eur a nemajetkovej ujmy v sume 1080,46 eur. Škoda predstavuje podľa žalobcu náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Žalobca podľa vlastného tvrdenia vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovovaním urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštové a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur. Zároveň si žalobca uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 1.080 eur, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Sumu žalobca vyčíslil výpočtom - alikvotným pomerom 55 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny ústavného súdu, teda 660 eur za rok: 12 mesiacov v roku = 55 eur za mesiac. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil žalobca tým, že nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jeho legitímneho očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jeho pohľadávky. Žalobca tvrdil, že mohol vďaka skorému rozhodnutiu exekučného súdu v zákonnej lehote včas, efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zvýšeniu úspechu mimosúdneho zabezpečenia vymožitelnosti jeho pohľadávky a jej príslušenstva, pretože by vedel, že žiadosť o udelenie poverenia bola zamietnutá. V skutočnosti, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, žalobca považoval za nesprávny úradný postup exekučného súdu.

Súd mal za to, že aj keď § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu podania návrhu, ktorý zakotvuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, neobsahuje ustanovenia o právomoci prvostupňového súdu rozhodovať vo veciach náhrady škody z titulu prietáhov

v konaní až po právoplatnom rozhodnutí oprávneného orgánu o sťažnosti proti prietahom v konaní. Z dôvodovej správy týkajúcej sa poslednej novelizácie zákona č. 514/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva, že takýmto spôsobom bolo potrebné k citovanému ustanoveniu zákona pristupovať vždy. Novela nezaviedla nič nové, len explicitne vyjadrila, čo bolo zrejmé už pred účinnosťou novely. K doplneniu ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. zákonodarcu nepochybne viedla skutočnosť, že práve z dôvodu absencie explicitného vyjadrenia povinnosti súdu vychádzať aj pri posudzovaní nárokov vyplývajúcich z tvrdeného nesprávneho úradného postupu z rozhodnutí oprávneného orgánu o sťažnosti proti prietahom v konaní (s tým, že takéto posúdenie nie je v právomoci prvostupňového súdu), prichádzalo v praxi k nejednotnosti vo výklade citovaného zákona a zrejme i k nejednotnosti v konaní pred súdmi. Uvedené podľa názoru súdu vyplýva z bodu 7 dôvodovej správy k návrhu zákona č. 508/2010 Z. z., ktorý novelizuje zákon č. 514/2003 Z. z., podľa ktorej návrh vychádza z platnej úpravy, nakoľko existuje možnosť domáhať sa ochrany svojich práv využitím inštitútu ústavnej sťažnosti v súlade s ust. § 127 ods. 1 Ústavy SR. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu tohto zákona pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 514/2003 Z. z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa jedná o objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky: Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1) nesprávny úradný postup, 2) vznik škody a 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v preskúmvanej veci na žalobcovi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné vyvodiť, a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj pri porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, prípadne ak ide o nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, keď zamietajúce rozhodnutie vydal po uplynutí 15 dní.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c, d) zákona č. 233/1995 Z. z., podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila, vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že lehota 15 dní je zákonodarcom stanovená pre exekučný súd len pre prípad nezistenia rozporu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Len v tom prípade je povinnosťou exekučného súdu do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poveriť exekútora na vykonanie exekúcie. Pre prípad zistenia rozporu exekučného titulu so zákonom, a teda pre prípad zamietnutia žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zákonodarca lehotu neurčil. Nie je teda možné konštatovať, že v preskúmvanej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu tým, že žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol po uplynutí 15-tich dní odo dňa doručenia žiadosti. Správne je tvrdenie žalovanej, že nesprávny úradný postup nespočíva v existencii prietahov v konaní exekučného súdu. Žalobca nepreukázal, že by v konaní exekučného súdu boli príslušným orgánom konštatované prietahy, pričom všeobecný súd v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom takýmto orgánom nie je. Ako bolo uvedené, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je. Nemôže byť teda splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Vzhľadom k uvedenému nie je potrebné skúmať existenciu škody, jej rozsah a nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobca domáha.

Súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné a sčasti zmätočné. K námietke interpretácie ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. „inšpirovanej“ ust. § 9 ods. 2 cit. zákona v znení zák. č. 412/2012 Z. z. odvolací súd uvádza, že namietanú retroaktivitu z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné vyvodiť. Súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 9 ods. 1 zák. 514/2003 Z. z. Zmätočná je námietka žalobcu, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty - tento názor sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nenachádza. Zmätočný je aj poukaz na zamietnutie návrhu na znalecké dokazovanie súdom prvého stupňa - tento návrh žalobcu z obsahu spisu nevyplýva. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva ani polemizovanie súdu prvého stupňa o limitácií dĺžky súdnych konaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania žalovanej, ktorá si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej neboli odvolacím súdom priznané.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.